

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιχώρων-bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
μάιος 2004- no 29- mai 2004

Ο μήνας Μάιος ξεκίνησε με τη Πρωτομαγιά, γιορτή των εργαζομένων, βαμμένη με αίμα παλιά, ειρηνική πιά, τουλάχιστον στις δημοκρατούμενες χώρες. Φέτος σήμανε επίσης τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από 15 σε 25 κράτη. Μέλος πλέον της ΕΕ και η Δημοκρατία της Κύπρου. Με το βόρειο τμήμα του νησιού κάτω από τη Τουρκική στρατιωτική αρβύλα. Το ελληνοκυπριακό ΟΧΙ σταμάτησε την εφαρμογή του σχεδίου Ανάν, και οριοθέτησε τη «πράσινη γραμμή» σαν σύνορα της ΕΕ. Ο Τουρκικός στρατός όμως και οι έποικοι παραμένουν. Το «όχι» δεν έφερε τη καταστροφή, αλλά δεν έλυσε και κανένα πρόβλημα, δι-

Le mois de mai est là, avec sa Fête du 1er mai, fête du travail, rougie jadis par le sang, mais fête pacifique maintenant, au moins dans le pays démocratiques. Le 1er mai 2004 a marqué l'élargissement de l'Europe de 15 à 25 pays, avec l'entrée de la République de Chypre dans l'Union Européenne. Sans la partie nord, sous le joug de l'armée turque encore. Le NON des Chypriotes grecs a arrêté le processus du plan Anan et a défini la « ligne verte » comme frontières de l'UE. Les colons et les soldats turcs restent dans le nord de Chypre. Le « non » n'a pas provoqué une catastrophe, mais il n'a pas résolu aucun des problèmes, pérennisant l'occupa-

αωνίζοντας τη τουρκική κατοχή και το status quo. Και τώρα, τι κάνουμε; Επιστρέφω από μια εκδρομή-προσκύνημα στη Βασιλεύουσα και τη Καπαδοκία. Την εκδρομή οργάνωσε ο σύλλογος Κυριών της Αγίας Ελένης. Λεπτομέρειες θα γράψουμε στο επόμενο δελτίο. Αρκεί για την ώρα να αναφέρω τη συγκίνηση από την επίσκεψη στο Πατριαρχείο, στην Αγία Σοφία, στη Χάλκη και στην Πρίγκηπο. Η επίσκεψη στη Καπαδοκία με τα σημάδια της ελληνικής παρουσίας, μέχρι και το 1923, μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε, ειδικά για όσους δεν έχουμε μικρασιατικές καταβολές, πό έντονα την έννοια των «χαμένων πατρίδων».

Παρίσι, 1 Μαΐου 2004
Ανδρέας Τσαπής

tion turque et le status quo actuel. Et maintenant, qu'est-ce qu'on fait ?

Je reviens d'un voyage-pelerinage à Constantinople et Cappadoce. L'excursion a été organisée par l'Association des Dames de Sainte Hélène. Nous décrivons le voyage en détail dans le prochain δελτίο. Pour le moment je voulais vous faire part de notre émotion au cours de la visite au Patriarcat, la Sainte Sophie, à Chalki et Pringipos. La présence visible des Grecs en Cappadoce, jusqu'en 1923, nous a aidé, de réaliser la notion des « Patries Perdues ». Surtout pour ceux, qui parmi nous n'ont pas des ascendants venant d'Asie Mineure.

Paris, le 1er mai 2004
Andréas Tsapis

Κάποια κλειδιά για την κατανόηση του έργου του Μένη Κουμανταρέα

Attention : « Parler pour lui. Mais, rêver pour qui ? »

J. C. Pontalis

Είναι γνωστό πως η εκάστοτε ανάγνωση ενός έργου μπορεί να μας οδηγήσει και σε διαφορετικά επίπεδα κατανόησης και ερμηνείας του. Είναι διαφορετικό, για παράδειγμα, να αναλύσουμε ένα μυθιστόρημα χρησιμοποιώντας σαν μέσο τα θεματικά του μοτίβα, και τελείως διαφορετικό να το προσεγγίσουμε με μέσο τα γλωσσικά σχήματα ή τους εικονιστικούς τρόπους έκφρασης του συγγραφέα.

Η σημερινή μας προσέγγιση θα αρκестθεί σε σύντομες αναφορές – επεξηγηματικούς δείκτες του έργου του Μένη Κουμανταρέα. Στόχος της, αφενός να εισαγάγει τον σημερινό αναγνώστη και αυριανό ακροατή, στη θεματική του συγγραφέα, αφετέρου να τον παροτρύνει να είναι κι αυτός ενεργός συνομιλητής στην εκδήλωση που εδώ και αρκετό καιρό ετοιμάζουμε για τον πολυδιαβασμένο και αγαπημένο μας συγγραφέα.

Η αφήγηση του Μένη Κουμανταρέα είναι απλή, ρεαλιστική. Πολλές φορές ένα αληθινό γεγονός (*Τα καμημένα, Η μωραδιά τους με κάνει να κλαίω*) ή ένα ιστορικό γεγονός (*Το Αρμένισμα, Δυο φορές Έλληνας*) είναι τα πρωταρχικά στοιχεία πάνω στα οποία στηρίζεται ο « μύθος » των κειμένων του. Σταδιακά ο αφηγητής-συγγραφέας δημιουργεί το δικό του σκιηκό και εκεί μέσα τοποθετεί τα πρόσωπα-ήρωες της ιστορίας του.

Πιο συγκεκριμένα τα γραπτά του Μένη Κουμανταρέα θα μπορούσαμε να τα διακρίνουμε α) σ' αυτά που έχουν θεατρικότητα και β) στα άλλα όπου ο συγγραφέας, κρατώντας πάντα έντονο το στοιχείο της δράσης, ανατρέχει σε κλασικούς τρόπους γραφής. Στην πρώτη ομάδα εντάσσουμε νουβέλες ή μυθιστορήματα όπως *Αγία Κυριακή στο Βράχο, Οι γάμοι του Σπόρου και της Ποπκαίας, Νάε*. Αντιπροσωπευτικά της δεύτερης κατηγορίας θα λέγαμε πως είναι η *Βιοτεχνία Υαλικών* και το *Δυο φορές Έλληνας*. Καθοριστικό ρόλο γι' αυτή τη διάκριση παίζει ο τρόπος με τον οποίο ο συγγραφέας χειρίζεται το διάλογο. Οι φράσεις μικρές, αρκετές φορές έχοντας τη μορφή ερωταποκρίσεων, εξασφαλίζουν κίνηση στην εικόνα, ενάργεια στη γλωσσική έκφραση. Το φανταστικό στοιχείο - μερικές φορές το παράλογο - συνδέεται με ένα τραγικό, απρόσμενο τέλος της αφήγησης. Και στις δυο κατηγορίες, βέβαια, θα πρέπει να τονίσουμε ότι δεν ήταν ουτοπία να αναζητήσει κανείς πολύπλοκες τεχνολογίες στα γραπτά του Μένη Κουμανταρέα. Θα ήταν λάθος να μιλήσουμε επίσης για τον επηρεασμό του από κάποιο λογοτεχνικό ρεύμα, ευρωπαϊκό ή ντόπιο.

Η αφήγηση του Μένη Κουμανταρέα έχει το δικό της χαρακτήρα. Οι φράσεις δουλεμένες, συχνά, έχουν το

δικό τους ποιητικό ρυθμό. Παραδειγματικά παραθέτουμε : « Τα μάτια της χάνονταν και ξαναφαίνονταν..., μεγάλα και θολά / σαν φώτα στην ομίχλη » (*Βιοτεχνία Υαλικών*, σελ.15). Τα ρήματά του επιλεγμένα στηρίζουν το μεταφορικό του λόγο. « Τα μαύρα της μαλλιά ξεσπούσαν πλαισιώνοντας το άσπρο της δέρμα... » (*Βιοτεχνία Υαλικών*, σελ.20). Τα ουσιαστικά, συχνά σε σύνδεση παρατακτική μεταξύ τους, εξασφαλίζουν επίσης την μεταφορικότητα του κειμένου. « Κι ο ήλιος ανέβαινε στον ορίζοντα, ένας βασίλης » (*Βιοτεχνία Υαλικών*, σελ.42). Στο ίδιο τέλος αποτέλεσμα οδηγούν όλες οι ανθρωπομορφικές περιγραφές των εποχών ή της φύσης. « Αργά, περπατητά, ο φετινός χειμώνας έφτανε σ' ένα τέρμα. Κάτι ξεμυγισμένοι βοριάδες γινότουσαν έρμια στον ήλιο. » (*Το Κουρείο*, σελ.94).

Οι ήρωές του, άνδρες, γυναίκες ώριμης συνήθως ηλικίας, έχουν ήδη ζήσει, ο καθένας τους, την προσωπική τους ιστορία. Οι νέοι, άνθρωποι συναισθηματικοί, με πάθη, είναι αυτοί που εξασφαλίζουν – ακόμη και τη στιγμή που παραδέρνουν ή καταστρέφονται – την αισιόδοξη υπόσχεση για κάτι καλύτερο. Ατομα με ιδιαιτερότητες, αδυναμίες, έχουν « ένα άγγιγμα μεγαλείου ακόμη κι όταν βρίσκονται στο χείλος της καταστροφής ». Τα ονόματά τους συμβολικά (Νάε, Κεδρηνός) ή καθημερινά (Μπέμπα, Ντίντης, Μπουμπού) παραπέμπουν συχνά σε μια ολόκληρη ιδεολογία της εποχής που ανακαλεί η αφήγηση του Μένη Κουμανταρέα.

Χώρος δράσης των ηρώων του: η πόλη. Η Αθήνα της Κυψέλης, της Γερανίου, της Πανεπιστημίου, της Αχαρνών, της Πατησίων. Τα κουρεία, τα καφενεία, τα διαμερίσματα, τα γραφεία κηδειών, τα μικρά ζαχαροπλαστεία της πολυαγαπημένης αυτής πόλης. « Ό,τι και να 'ταν, όπως και να 'ταν, ευλογούσε την ώρα και τη στιγμή που είχε γεννηθεί Αθηναίος » μας δηλώνει ο ήρωάς του Άγγελος (ο Μ. Κουμανταρέας) στο *Δυο φορές Έλληνας*, σελ.533.

Η προσέγγιση του έργου του Μένη Κουμανταρέα είναι σίγουρο, δεν μπορεί να γίνει μέσα σε λίγες γραμμές. Η παρουσίαση που θα γίνει στις 27 Μαΐου θα είναι πιο συγκεκριμένη και περισσότερο αναλυτική. Η θεματική της θα συμπεριλάβει κυρίως τη μεταφορικότητα ως στοιχείο έκφρασης του ερωτικού και ιστορικού ρόλου του Μένη Κουμανταρέα. Ο συγγραφέας θα είναι παρών για να συζητήσει μαζί μας, να μας ακούσει και ίσως για να μιλήσει για τον εαυτό του.

Βενετία Σαλτερή-Κακούρου

Μένης Κουμανταρέας : Αναφορά στο Έργο και τη Θεματική του.

Συνοπτική παρουσίαση του έργου του Μένη Κουμανταρέα.

Ο Μένης Κουμανταρέας, ο στοχαστής συγγραφέας του έρωτα και της τέχνης, εμφανίζεται στο χώρο των ελληνικών γραμμάτων το 1962 με το βιβλίο του *Μηχανάκια* (εκδόσεις Φέξη). Το 1966 εκδίδεται το βιβλίο του *Το Αρμένισμα* (εκδόσεις Εστία) που απαρτίζεται από τρία « χρονικά » με τους τίτλους: α) *Το Αρμένισμα*, β) *Μέρα τον 1638* και γ) *Οι γάμοι του Σπόρου και της Ποπκαίας*. Διηγήματα, από τα οποία τα μεν δύο πρώτα στηρίζονται σε πραγματικά ιστορικά γεγονότα, το δε τρίτο επαναστατικό για την εποχή του, παρουσιάζει δίχως ενδοιασμούς ή υπεκφυγές την ομοφυλοφιλική σχέση στην κοινωνική της πλέον διάσταση. Για το συγκεκριμένο βιβλίο του, δικάζεται το 1969 (τρεις δίκες) από τη Χούντα.

Ακολουθούν: *Τα Καμμένα* (εκδόσεις Κέδρος, 1972), η *Βιοτεχνία Υαλικών* (εκδόσεις Κέδρος, 1975) και η *Κυρία Κούλα* (εκδόσεις Κέδρος, 1978). Με τη *Βιοτεχνία Υαλικών* και την *Κυρία Κούλα* ο Μένης Κουμανταρέας προσδιορίζει τους κεντρικούς άξονες γύρω από τους οποίους θα κινηθεί το όλο του συγγραφικό έργο: Α) ο χώρος όπου κινούνται οι ήρωές του, η Αθήνα, (η πόλη στην οποία γεννήθηκε άλλωστε ο Μένης Κουμανταρέας το 1931, κι απ' όπου σπάνια απομακρύνεται). Β) ο χρόνος: η μεταπολεμική περίοδος και Γ) οι ήρωες: πρόσωπα της μικροαστικής κοινωνίας που ζυμώνονται με τις αλλαγές και δοκιμάζονται με όσα συμβαίνουν γύρω τους. Επιζητούν να βρουν νόημα στη ζωή τους. Σε μια ζωή που « κυλά γρήγορα. Όπως πίνεις ένα ποτήρι νερό, και μένεις με τη δίψα » (*Βιοτεχνία Υαλικών*, σελ.174). Για το έργο του *Βιοτεχνία Υαλικών* βραβεύεται το 1975 με το κρατικό βραβείο Πεζογραφίας.

Στη συνέχεια εμφανίζονται τα βιβλία του: *Το Κορβείο*, *Σεραφείμ και Χερουβείμ*, *Ο Ωραίος Λοχαγός*, *Η Φανέλλα με το εννιά*, *ο Πλανόδιος Σαλπικτής*, *Η Συμμορία της Άρκας*, *Θυμάμαι τη*

Μαρία, *Η Μυραδιά τους με κάνει να κλαίω*, *Η Μέρα για τα Γραπτά* κι η *Νύχτα για το Σάμα*, συγγραφικό έργο που καλύπτει την εικοσαετία 1979-1999, την κρίσιμη περίοδο για το νεοέλληνα που προσπαθεί να αυτοπροσδιορισθεί αλλά και να « ξεσκάσει ». Η θεματική των μυθιστορημάτων αυτής της περιόδου αντλεί το περιεχόμενό της από τις καθημερινές στιγμές μιας ελλειμματικής αλλά όχι δίχως ενδιαφέροντα μικροαστικής ζωής. Αναρωτιέται ο Μένης Κουμανταρέας για το ρόλο της τέχνης. Διατυπώνει τις απόψεις του για τη θεματική των μυθιστορημάτων της περιόδου αυτής απαντώντας στην ερώτηση του Βατόπουλου στο περιοδικό *Διαβάζω* (αρ.373 - Απρίλιος 1997, σελ.103):

Βατόπουλος: *Είναι μήπως λάθος ο τρόπος που η κοινωνία βλέπει σήμερα ορισμένα θέματα που θίγονται στα βιβλία σας;*

Κουμανταρέας: *Αν μ'αυτό εννοείτε τους μετανάστες και τους ομοφυλόφιλους, που είναι κι αυτοί μετανάστες του έρωτα, τότε ναι. Μη σας παρασύρει η ανεκτικότητα που φαινομενικά δείχνει η κοινωνία σήμερα. Στο βάθος παραμονεύει ο ρατσισμός.*

Το 2001 εκδίδεται από τις εκδόσεις Κέδρος το μυθιστόρημά του *Δuo φορές Έλληνας*, έργο που καλύπτει 51 χρόνια (1949-1990) της ελληνικής πραγματικότητας. Πολιτικά γεγονότα, διαλέξεις, άνθρωποι που δρουν, συνωστίζονται, περιδιαβαίνουν στην πόλη της Αθήνας, στην πόλη όπου: « πουθενά αλλού η αυστηρή σκιά ενός ένδοξου παρελθόντος, δε σμίγει με τόση οικεία γλυκύτητα και ξεγνοιασιά με το ταπεινό παρόν. » (*Δuo φορές Έλληνας*, σελ.533). Για το συγκεκριμένο του βιβλίο η πολιτεία τον τίμησε το 2002 με το κρατικό βραβείο Πεζογραφίας.

2003- ΝΩΕ: Το 16^ο βιβλίο του Μένη Κουμανταρέα. Ο ήρωας του έχει μια βαρεία κληρονομιά μόνο και μόνο από το όνομά του. Είναι ένας άνθρωπος καθημερινός που έχει βιώσει τραυματικά τη συμβίωσή του με ό,τι είναι ηθικά αποδεκτό. Έχει περάσει από το « κοινωνικό καθαρτήριο » και ξεκινά για ένα ταξίδι χιμαϊρικό. Ένα ταξίδι που όμως έχει τέλος. Οι εκπλήξεις και τα γεγονότα του ταξιδιού δικαιώνουν την πολυσχιδή και πυρετική ζωή του « επιφανειακά παραδομένου » ΝΩΕ. Η αποδοχή του εαυτού του, συνεπάγεται την ελευθερία του, σε καιρούς δύσκολους όπως αυτούς τους σύγχρονους.

Η πολιτεία θα τιμήσει κι αυτό το έργο του,

Εμείς ως αναγνωστικό κοινό, υποκλινόμαστε μπροστά του και το διαβάζουμε.

Βενετία Σαλτερή-Κακούρου

Απόπειρα μετάφρασης

Σας παραθέτουμε δύο κείμενα από έργα του Μένη Κουμανταρέα, που μεταφράστηκαν στα γαλλικά, με φροντίδα και φαντασία από τον Διονύση Αντωνόπουλο και την Mathilde Fischer. Τα επέλεξαν με δείκτη την ευαισθησία τους, τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα τους, την θεματική τους. Το πρώτο απόσπασμα αναφέρεται στην Αθήνα (από το μυθιστόρημα: *Δυό φορές Έλληνας*, σελ. 532-533) και στη βιωματική σχέση που έχει ο Μένης Κουμανταρέας μ' αυτή τη πόλη.

« Alexandre Le Grand, Baguion, Hellas étaient des témoins muets face à tout cela, et aux bâtiments modernes aux bureaux d'avocats, de voyages, de notaire.

N'avait-il pas lui même abandonné son immeuble ancien de deux étages aux beaux plafonds rue Makedonia pour un immeuble impersonnel de trois étages dans le quartier de Victoria?

Ayant grandi dans la Babel Nouvelle, Angelos s'était réfugié dans cette alchimie de nouveau et d'ancien. et lorsqu'il avait l'occasion de voyager à l'étranger, il était impatient de retourner à Athènes. Cette fière ville ruinée dans ces antiquités maintenant vêtue de modernes chiffons luxueux, était sa grand-mère, sa mère, sa sœur. Comment les renier ?

Où regarder le soleil se coucher avec autant de déchirement derrière le Mont Aigaleo et se lever avec autant de gloire derrière le Mont Imitos?

Dans quelle autre ville tu pourrais marcher dans un dédale de petites ruelles aux milliers de petites boutiques comme à Aioulou et à Athinas?

Nulle part ailleurs l'austère ombre d'un passé glorieux ne se fondait avec autant de douceur apprivoisée et d'insouciance avec l'humble présent.

Même si cette conception provinciale était superficielle, jamais il ne remplacerait cette ville contre aucune autre.

Oublierait-il sa ferveur, son avidité lorsqu'il fuyait l'île de Makronissos et pénétrait dans Lavrio, les larmes versées dans ce bus dégingué à la vue de ses premières maisons.

Quoiqu'il arrive, quoiqu'il en soit, il glorifiait l'heure et le moment où il était né athénien. »

Το δεύτερο απόσπασμα προέρχεται από το τελευταίο έργο του Μένη Κουμανταρέα *ΝΩΕ* (σελ. 336-337) και είναι ενδεικτικό του τρόπου γραφής του και της «κοσμοθεωρίας» του.

« Je t' imagine penché sur ton bureau, avec tes franges mirobolantes dévouées, à dessiner des ponts, des centres culturels, des stadiums, des théâtres, des salles de concert, en t'efforçant de trouver une issue dans cet labyrinthe de la ville moderne.

Je sais tout ce que tu fais c'est pour trouver une réponse à ton tour à des veilles question archétypales et cela me provoque des sentiments fraternels envers toi. C'est dommage que tes lettres ne puissent pas me parvenir à cause de la grandeur de la civilisation, ici à la grandeur du cataclysm.

Il se peut, qui sait - que mes lettres ne te parviennent jamais (n'arrivent jamais à toi). Mais cela n'est pas grave. L'important est que ne nous perdions pas de vue notre but.

Que nous soyons toujours persévérants pour ce que nous choisis. Ou bien quelqu'un d'autre nous a choisis ?

En ce moment là, nous n'avions rien à faire, même si on nous appelle des romantiques, des malades, des psychorigides, des homosexuels ou je ne sais quoi d'autre.

Dans pas longtemps la lumière va s'éteindre. Le vide me menace encore une fois. Pour l'instant je te salue fraternellement et je t'embrasse doucement.

Ton camarade Noé. »

ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Είχαμε μιλήσει στη Γεν. Συνέλευση και γράψαι γύρω από το πρόβλημα της αναντιστοιχίας νηπιαγωγών και νηπίων προσχολικής ηλικίας, που οδήγησε σε απομάκρυνση παιδιών από το σχολείο, όχι γιατί οι διδάσκοντες δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους αλλά γιατί δεν μπορούσαν να αντεπεξέλθουν λόγω υψηλού αριθμού παιδιών ανά τάξη. Γράψαμε στον σύμβουλο εκπαίδευσης ζητώντας του να επιμεληθεί του προβλήματος για να καλλιερευθούν οι συνθήκες και να γίνουν ελκυστικότερα τα μαθήματα. Η απάντηση που μας δόθηκε ήταν εκτός θέματος και δεν έλυσε το πρόβλημα που θίγαμε. Μαθαίνουμε ... ότι όχι μόνο το πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται αλλά από την επόμενη χρονιά θα έχουμε και μιά τάξη νηπίων λιγότερη. Καλό θα είναι να διερευνήσουμε το θέμα περισσότερο για να μη τρέχουμε και δεν προλαβαίνουμε του χρόνου. Παρακαλούμε όσους γονείς ενδιαφέρονται γι αυτό το θέμα να επικοινωνήσουν με τον υπεύθυνο Σχολείων για να συντονίσουμε όσες ενέργειες θεωρούμε σωστό να κάνουμε.

Ένα δεύτερο θέμα που μας απασχόλησε ήταν η ερμηνεία των αργιών του Σαββάτου, που οδήγησε σε χάσιμο αρκετών ωρών διδασκαλίας στο Bergson. Κατά το κ. σύμβουλο εκπαίδευσης, τα γαλλικά σχολεία αρχίζουν διακοπές, όχι το Σάββατο, μετά τα μαθήματα, όπως όλοι μας ξέρουμε, αλλά σταματούν τη Παρασκευή το βράδυ. Έτσι χάθηκαν 7 ημέρες διδασκαλίας, χωρίς αυτό να ενοχλεί κανένα. Νομίζω ότι είναι ώρα να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους. Α. Τ.

MANIFESTATIONS DE LA COMMUNAUTE

LA COMMUNAUTE HELLENIQUE DE PARIS

ORGANISE UNE SOIREE DANSANTE

MUSIQUE GRECQUE AVEC DJ

de 22h00 à 5h du matin

le vendredi 14 mai 2004

à la Salle de la Madeleine

11 rue Duphot 75001 Paris

Entrée (+1 boisson) 20€

Réservation au 01 47 04 67 89

La Communauté Hellénique de Paris et l'Association
des Amis de la Grèce et de Chypre
vous invitent

le 19 mai 2004, à 20h00

à la Maison de la Grèce

à la conférence de *M. Michel Bruneau*

Directeur de Recherche au CNRS

*Le 19 mai et la mémoire des Grecs pontiques
pour leurs "Patries Inoubliables"
(Αλησμόνητες Πατρίδες)*

Le 19 mai est chaque année le jour de la commémoration en l'honneur des victimes du "génocide" qu'auraient subi les Grecs du Pont (1916-1923), dans le prolongement du génocide arménien (1915). Leurs associations en Grèce et dans le monde revendiquent depuis deux décennies la reconnaissance par la communauté internationale de ce génocide. Le gouvernement grec est pour le moment le seul à l'avoir reconnu, en 1994. Des recherches ont été effectuées par des historiens grecs et étrangers sur ce thème. Une soixantaine de monuments commémoratifs ont été construits dans les espaces publics d'un grand nombre de villes grecques au cours des quarante dernières années. Ils permettent la tenue de cérémonies commémoratives annuelles et, plus généralement, ils favorisent la transmission de la mémoire des "Patries perdues" (Χαμένες Πατρίδες) ou "Patries Inoubliables" (Αλησμόνητες Πατρίδες) du Pont et de l'Asie Mineure. Ces monuments sont également porteurs d'une "iconographie" qui facilite la transmission d'une identité grecque pontique ou d'Asie Mineure aux générations qui n'ont connu ces territoires d'origine. Un livre vient d'être publié à ce sujet à Thessalonique (éditions Kyriakidis) en grec et en français par Michel Bruneau et Kiriakos Papoulidis.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

*Η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού
έχει τη τιμή να σας καλέσει
στις 27 Μαΐου 2004, στις 20:00
στο Ελληνικό Σπίτι*

*στη παρουσίαση του έργου
του Μένη Κουμανταρέα
παρουσία του συγγραφέα*

Σε μία περίοδο, που πλησιάζει η έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων και οι πολυέξοδες πολιτιστικές εκδηλώσεις γύρω από την Αθήνα πληθαίνουν, σκεφτήκαμε ότι η πόλη της Αθήνας, ο ελλαδικός πολιτισμός και η ελληνική γλώσσα δεν έχουν μόνο συγκυριακή αξία. Γι'αυτό το λόγο η Ελληνική Κοινότητα κάλεσε τον κατ'εξοχή σύγχρονο Αθηναίο συγγραφέα, Μένη Κουμανταρέα, να έλθει στο Παρίσι και να μας μιλήσει για το έργο του. Μας έκανε τη μεγάλη τιμή να δεχτεί. Θα έχουμε τη χαρά να έχουμε κοντά μας ένα συγγραφέα, που αγαπάμε για τη γλώσσα που γράφει, που διαβάζουμε γιατί βρίσκουμε κάτι από μας, που σχολιάζουμε γιατί μας κάνει να σκεφτόμαστε και που πιστεύουμε ότι η παρουσία του μέσα από τα γραπτά του έχει διαχρονική αξία, που δεν αλλοιώνεται και μεταβάλλεται με τις μόδες και τις εποχιακές προτιμήσεις. Σας καλούμε να τιμήσετε με τη παρουσία σας αυτή τη συνάντηση.

Το "Κερόνεια-Ελευθερία", πιστό αντίγραφο του αρχαίου караβιού της Κερόνειας, απέπλευσε το Σάββατο 17 Απριλίου 2004, από το παλιό λιμάνι της Αμαθούνας, κοντά στην Λεμεσό, για τον Πειραιά, μεταφέροντας κυπριακό χαλκό, δώρο της Κύπρου στους Ολυμπιακούς της Αθήνας, και από τον οποίο θα κοπούν τα χάλκινα μετάλλια των Αγώνων.

**ABONNEZ-VOUS A LA COMMUNAUTE
HELLENIQUE ET A SON BULLETIN
D'INFORMATION**

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Responsable de la publication : *Andréas Tsapis*,
Communauté Hellénique de Paris et des Environs
Maison de la Grèce, 9, rue Mesnil, 75116 Paris
tel : 0147046789 ; fax : 0147046813 ; e-mail :
communautehelleniqueparis@wanadoo.fr

DIMITRI KASKASSIADES
(1927-2004). Il est né à Paris le 11 janvier 1927. Très tôt il a souhaité devenir médecin et a mis toute son énergie à faire ses études. Après avoir passé sa thèse de médecine et fait son service militaire dans les

chasseurs alpins, il part en 1955 pour le Cameroun où il épouse Stella, elle-même pédiatre, et tous deux s'installent à Douala. Passionné par son travail le Dr Kaskasiades sera disponible jour et nuit pour les malades qu'il soigne avec humanité sans distinction de couleur. Il sait comment les rassurer et peut grâce à son humour calmer aussi leur anxiété. Diplômé en médecine aéronautique, il lui arrive de partir en hélicoptère pour aller soigner des malades en pleine brousse. Après son retour en France, en 1990, il donnera bénévolement des conférences dans le cadre du Club Européen de Santé. Il assiste régulièrement aux Entretiens de Bichat pour se maintenir au courant des plus récentes recherches. Grand lecteur, il s'intéresse aussi à d'autres branches scientifiques et suivait assidûment les conférences du Palais de la Découverte. Nous l'avons toujours connu membre assidu et discret de notre Communauté. Il nous manquera...

Γραμμή Εξοπηρέτησης Αποδήμων Ελλήνων

Οι Έλληνες, που κατοικούν στο εξωτερικό, μπορούν με ένα απλό τηλεφώνημα να ενημερωθούν για οποιοδήποτε διοικητικό θέμα:

- Ιθαγένεια και πολιτογράφηση
- Τελωνειακές απαλλαγές- διευκολύνσεις
- Μετουκεσία
- Κοινωνική ασφάλιση και συντάξεις
- Κοινωνικές παροχές και επιδόματα
- Επενδύσεις στην Ελλάδα
- Στρατολογικά θέματα
- Εκπαιδευτικά θέματα
- Θέματα απόδοσης ΑΦΜ και φορολογία
- Ευκαιρίες για εργασία στην Ελλάδα
- Άδειες, πιστοποιητικά και ληξιαρχικές πράξεις

πράξεις

- Ταυτότητες και διαβατήρια
- Ειδικά δελτία ταυτότητας ομογενούς

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 0030 210 4857000

Ωρες λειτουργίας (τοπική ώρα Ελλάδας)

8:00 – 22:00 από Δευτέρα έως Παρασκευή

(υπάρχουν και Γαλλόφωνοι υπάλληλοι σε περίπτωση ανάγκης)

Πύλοτικό Πρόγραμμα Υπουργείου Εσωτερικών

KYKLOS propose une "escapade" de 3 jours dans une

ambiance grecque avec nos guides : **ELLI**

KAZAKOU .. Danses d' EPIRE et **YORGOS**

MOUZOURAKIS danses de **KALYMNOS** et îles

voisines au sud de Paris (env. 50 kms) : au

CHATEAU DE VAUGRIGNEUSE – 91640

tél. 01 64 58 90 66

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Ιερός Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης
2bis, rue Laferrière, 75009 Paris

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Την 31^η Μαΐου 2004, εορτή του Αγίου Πνεύματος θα τελεσθούν τα Εγκαίνια του Ιερού Ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Παρισίων. Την παραμονή 30 Μαΐου, Κυριακή της Πεντηκοστής περί ώραν 17:30, θα τελεσθεί ο Μέγας Εσπερινός και η Κατάθεσις των Ιερών Λειψάνων. Τη Δευτέρα 31 Μαΐου περί ώραν 9:00 π.μ. θα γίνει η τελετή των Εγκαίνιων και εν συνεχεία η Θεία Λειτουργία. Θα προεξάρχει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ.κ. Εμμανουήλ. Θα θεωρήσωμεν ιδιαίτερα τιμήν και θα είναι χαρά δι ημάς η παρουσία σας εις το Μεγάλο αυτό γεγονός του Ναού μας.

Ο Μητροπολίτης Γαλλίας

Ο Ιερείς και τα μέλη του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου

**PATRIARCAT OECUMENIQUE
METROPOLE GREC-ORTHODOXE DE
FRANCE**

Eglise des Saints Constantin et Hélène
2bis, rue Laferrière, 75009 Paris

INVITATION

Le 31 mai 2004, Jour du Saint Esprit, il sera célébré l'Office de Consécration de l'Eglise des Saints Constantin et Hélène. Cette célébration commencera la veille, le dimanche de Pentecôte, le 30 mai à 17h30 avec l'Office des Grandes Vêpres et la déposition des Saintes Reliques à l'autel. Le lundi, 31 mai à 9h00, débutera l'office de la Consécration, suivi de la Divine Liturgie. Ces offices seront célébrés et présidés par Son Eminence le Métropolitite de France Mgr Emmanuel. Nous serons particulièrement heureux et très honorés de votre participation à cette grande Solennité de notre Eglise.

Le Métropolitite de France

Les prêtres et les membres du Conseil Paroissial

DINER

Le dimanche 23 mai 2004, l'Association des Dames de Sainte Hélène organise, à l'occasion de la Fête des Saints Constantin et Hélène, un dîner au restaurant « Les Diamantaires ». Réservez vos places.

Une nouvelle association Franco-hellénique est née.

HELIKON-EAIKΩN

14, rue Raffet 75016 Paris

tel-fax : 01 42 24 87 82

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ASSOCIATION DES AMIS DE LA GRÈCE ET
DE CHYPRE**

(Association loi de 1901)

19, rue Erard, 75012 Paris, tél. et fax : 01 43 41 39 84

L'ASSOCIATION DES AMIS DE LA GRÈCE ET DE CHYPRE (Association culturelle sans but lucratif), créée en 1977 par *Josette Doron*, indépendante de tout mouvement politique ou confessionnel, se propose de réunir les personnes qui s'intéressent à la langue et à la culture de la Grèce contemporaine et de Chypre. Elle a de nombreuses antennes dont chacune a sa personnalité propre.

L'Association publie :

- Une lettre d'information qu'elle reçoit tous ses membres,
- Un Bulletin franco-hellénique trimestriel de 44/48 pages, en partie bilingue, qui traite de thèmes divers et de l'actualité grecque et chypriote.
- Des livres bilingues (collection **HELLENIKA CHRONIKA**, hors commerce), *Théssalonique, Regards sur l'Orthodoxie, Les chants des rébètes*, entre autres, qui sont épuisés. Mais sont encore disponibles, *l'Anthologie bilingue de la prose et de la poésie chypriotes du VIème siècle av. JC au XXème siècle, Voix de femmes grecques (bilingue) et Histoire politique de la Grèce au XXème siècle (en français)*

L'Association organise des soirées littéraires et musicales, des rencontres, des conférences, des expositions. Elle invite ses adhérents à apprendre le grec moderne et entretient des relations cordiales avec les communautés grecques et chypriotes ainsi qu'avec les autres associations franco-helléniques.

FRANCE CULTURE

Les Chemins de la Musique : « *La Lyre d'Orphée* », de 10:30 - 11:00 :

lundi 14 juin : *La redécouverte de la musique de la Grèce Antique*

mardi 15 juin : *Les mythes grecs dans l'opéra*

mercredi 16 juin : *Olympiades : Les Jeux Olympiques dans l'opéra baroque*

jeudi 17 juin : *Beethoven et l'antiquité grecque*

vendredi 18 juin : *Béjart et l'antiquité grecque*

Ces émissions encadreront le concert de musique grecque antique du 16 juin 2004, au Grand

Amphithéâtre de la Sorbonne, pour commémorer le 110ème anniversaire du Congrès Sportif International, organisé par Dimitrios Vikelas et Pierre de Coubertin en 1894.

Concert de musique grecque antique Paris-Athènes : 1894-2004

En 1894, Pierre de Coubertin et Dimitrios Vikelas fondent le Congrès Sportif International, et créent les Jeux Olympiques modernes. Athènes sera la première capitale à les accueillir. L'ouverture du Congrès Sportif International eut lieu le 16 juin dans le Grand Amphithéâtre de la Sorbonne, devant une assistance de deux mille personnes. Jeanne Remacle, célèbre cantatrice de l'époque, interpréta l'hymne à Apollon, qui venait d'être retrouvé dans les ruines de Delphes, hymne ensuite repris en chœur par des chanteurs d'Opéra, avec accompagnement de harpes, dans une version orchestrée par Gabriel Fauré et Théodore Reinach.

110 ans plus tard, les jeux Olympiques retrouvent le pays qui leur a donné naissance, la Grèce. Pour rendre hommage à l'initiative historique de Pierre de Coubertin et de Dimitrios Vikelas, nous organisons dans ce même lieu hautement symbolique de la Sorbonne et le même jour de l'année, un concert de Musique Grecque Antique. Les Ensembles Kérylos et Lyraulos interpréteront l'hymne à Apollon, de nouveaux fragments musicaux découverts depuis la fin du XIXe siècle, ainsi que des morceaux contemporains, basés sur des textes anciens, et dont la musique est directement influencée par la musique antique. Cet événement sera placé sous la direction scientifique d'Annie Bélis, Chercheur à l'Institut de Papyrologie de Paris IV-Sorbonne et Directeur de Recherches au C.N.R.S., qui va diriger l'Ensemble Kérylos, et sera honoré par la participation de la cantatrice grecque, Nena Venetsanou. Yorgos Archimandritis, organisateur de l'événement, présentera la soirée.

Cette manifestation est placée sous l'égide de l'Ambassade de Grèce en France, de l'Université Paris-Sorbonne, de l'Académie Française, de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, des Mairies d'Athènes et de Paris, et sera enregistrée et diffusée par Radio France et la B.B.C. La Poste Française a prévu de marquer l'événement en émettant un timbre commémoratif. L'assistance comptera de nombreux invités, parmi lesquels des personnalités du monde des arts et des lettres, des chercheurs, des représentants du Comité International Olympique, ainsi que des délégations sportives des deux pays, qui se réuniront à nouveau pour célébrer, en cette année olympique, les liens anciens et persistants de la France et de la Grèce en matière culturelle et scientifique.

COURS DE BOUZOUKI, TZOURAS, BAGLAMA
Par MICHALIS tel : 0615737160

ECOUTER RADIO ENGHEN IDFM 98.00
(antenne Grecque)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ / CINE-CLUB

Tous les vendredis à 20 heures
Κάθε Παρασκευή στις 8 μμ

Παρασκευή 7 Μαΐου 2004

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΤΕΡΑΡΧΟΣ (1963) Α/Μ, 90 λεπτά.
Κλέαρχος Κονιτσιώτης. Σκην.: Ντίνος Κατσουρίδης,
Σεν: Αλέκος Σακελλάριος/ Χρήστος Γιαννακόπουλος
Φωτ.: Αριστείδης Καρύδης-Φουκς.
Παίζουν: Κώστας Χατζηηρήστος, Κώστας Δούκας,
Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Ντίνα Τριάντη, Νίκος
Φέρμας, Γιώργος Τσιτσόπουλος, Λάμπρος
Κωνσταντάρας, Αλίκη Ζωγράφου, Κώστας
Ρηγόπουλος, Αλέκος Τζανετάκος, Γιώργος Βελέντζας.
Κωμωδία. Όταν ο πορτιέρης ενός ξενοδοχείου
εκλαμβάνεται από κάποιους αφελείς χωριάτες σαν
πέταρχος, δράττεται της ευκαιρίας και βοηθά την
αποκατάσταση ενός ζευγαριού ερωτευμένων.

Παρασκευή 14 Μαΐου 2004

ΕΝΑ ΒΟΥΣΑΛΙΟ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ (1952) Α/Μ, 95 λεπτά.
Μήλας / Ναχάς και Σία. Σκην.: Αλέκος Σακελλάριος,
Σεν: Αλέκος Σακελλάριος / Χρήστος Γιαννακόπουλος,
Φωτ.: Βίκτωρ Αντουάν, Μουσ.: Αντρέ Ράιντερ.
Παίζουν: Βασίλης Λογοθετίδης, Έλνα Λιβκού,
Βαγγέλης Πρωτοπαππάς, Μαίρη Λαλοπούλου, Καίτη
Λαμπροπούλου, Ντίνα Σταθάτου, Στέφανος Στρατηγός.
Κωμωδία. Ένας συντηρητικός σφιχτοχέρης
οικογενειάρχης παρασύρεται από τον άσωτο συνεταιρό
του σε γλέντι με γυναίκες και ξοδεύει σε μία νύχτα όσα
δεν ξόδεψε σε μία ζωή.
Διασκευή της ομώνυμης θεατρικής κωμωδίας των
Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου.

Παρασκευή 21 Μαΐου 2004

*Η Κινηματογραφική Λέσχη αργεί λόγω της αργίας της
εορτής της Αναλήψεως.*

Παρασκευή 28 Μαΐου 2004

ΤΟ ΑΜΑΞΑΚΙ (1957) Α/Μ, 90 λεπτά. Φίνος Φίλμ. Σκ.:
Ντίνος Δημόπουλος, Σεν.: Ιάκωβος Καμπανέλλης,
Φωτ.: Ντίνος Κατσουρίδης, Μουσ.: Μάνος Χατζιδάκις.
Παίζουν: Ορέστης Μακρής, Αντιγόνη Βαλάκου,
Βασίλης Αυλωνίτης, Γεωργία Βασιλειάδου, Χριστίνα
Καλογερίκου, Στέφανος Στρατηγός, Παντελής Ζερβός,
Βασίλης Διαμαντόπουλος.
Κοινωνικό δράμα. Ένας φτωχός αμαξάς τίθεται στο
περιθώριο από τον πολιτισμό και την πρόοδο και
αργοσβήνει μαζί με την παλιά Αθήνα.
Επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Κάρλοβι Βάρι.

CONSULTATIONS JURIDIQUES GRATUITES
Maître Georgia KOUVELA-PIQUET, 97, avenue Victor
Hugo, 75016 Paris, propose aux membres de la
Communauté Hellénique de Paris des consultations
juridiques gratuites. Renseignements au 0156265353.

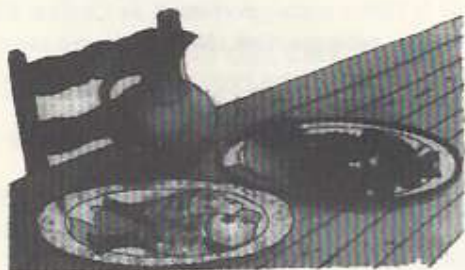
L'Association FESTICART d'Enghien Les Bains (Val
d'Oise)

organise les 5 et 6 juin 2004
à la salle des Fêtes d'Enghien (Face au Casino)
son 16ème Festival du graphisme et de la carte Postale
Thème : LES JEUX OLYMPIQUES
ATHENES 2004

Avec l'accord du Comité Olympique Français :
Edition d'une série de 32 cartes d'illustrateurs à tirage
limité.

Présence de 35 artistes illustrateurs
Bureau postal avec cachet temporaire
Stands Cartes Postales anciennes et Contemporaines.
Ouvert de 9h00 à 18h00
Entrée Libre - Buffet - Buvette

LES DIAMANTAIRES

GASTRONOMIE GRECQUE
depuis 1929

60, rue Lafayette
75009 PARIS
Tél : 01 47 70 78 14

L'ODYSSÉE

54 rue Daguerre

75014 PARIS

☎ : 01.43.22.19.99

Fermé le Dimanche

Ambiance Musicale Vendredi et Samedi soir
(réservation recommandée)